

JAK PŘEDCHÁZET PŘETÉKÁNÍ PŘES OKRAJE KOFFERDAMU PŘI OŠETŘENÍ VE FRONTÁLNÍM ÚSEKU

Michal Dudek

Asklepion – Lasercentrum Praha, s. r. o.

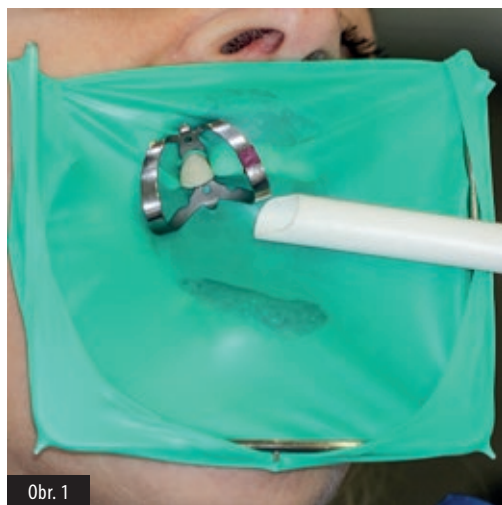
Stomatologická klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Všeobecná fakultní nemocnice, Praha

Při ošetřování zubů je v indikovaných případech z mnoha dobrých důvodů doporučeno izolovat pracovní pole kofferdamem [1]. Při endodontickém ošetření hraničí tato indikace prakticky s nutností, a to nejen z aseptických důvodů, ale také z ergonomického hlediska, kvůli možnosti pacienta položit bez obav z aspirace či ingesce dezinfekčních roztoků.

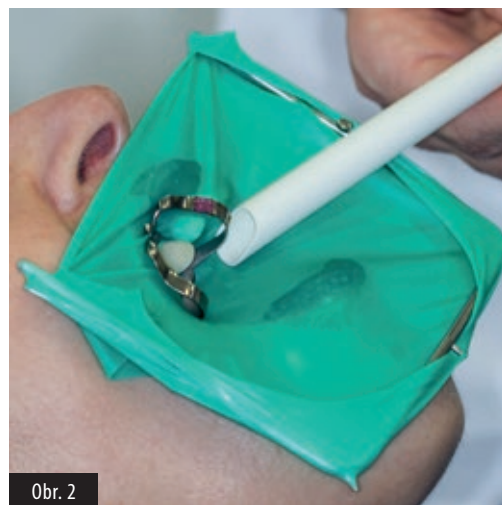
Zatímco při sanaci kazu je pro zajištění manipulačního prostoru vhodné do kofferdamu zavzít téměř celý kvadrant chrupu, popř. celý frontální úsek, při endodontickém ošetření je výhodnější izolovat pouze jeden zub. Důvodem je minimalizace množství ot-

vorů v bláně jako potenciálních netěsností, kudy by mohlo dojít k prostupu tekutin z nebo do dutiny ústní se všemi následky [2]. Při izolaci jednoho premoláru či moláru je gumová blána vytvarována tahem spony tak, že v ní přirozeně vzniká prohlubeň, do které stéká chladivo vrtačky a dezinfekční výplachy a odkud je lze snadno odsávat.

Avšak problém nastává při nasazení spony na řezák či špičák, kdy v bláně nevzniká téměř žádná prohlubeň, tekutiny snadno uniknou odsátí a stékají přes okraj napnuté blány. Zkušená asistence je dokáže velkou savkou efektivně odsávat, avšak za cenu její zvýšené pozornosti a konstantní přítomnosti u křesla (**obr. 1, 2**).



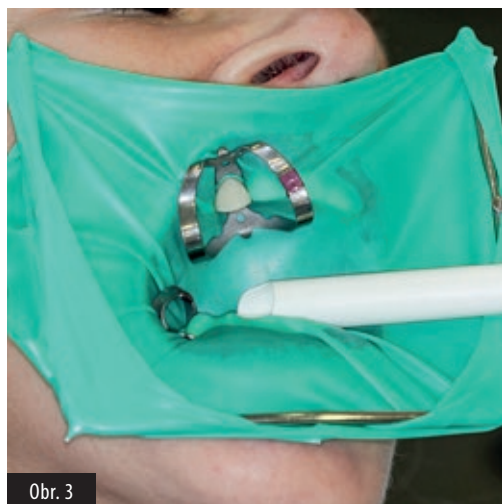
Obr. 1



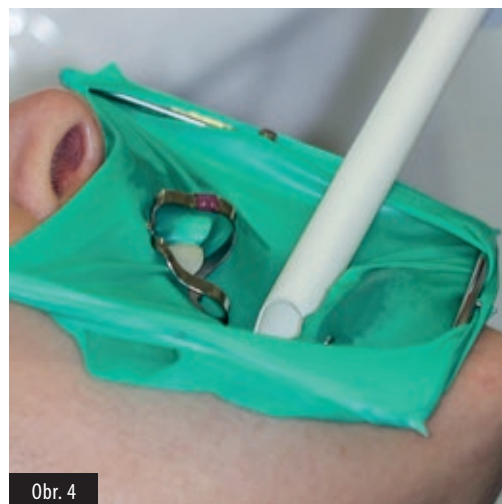
Obr. 2

Obr. 1: Izolace zubu 13 (frontální pohled), kofferdamová blána je pouze mírně prohnutá do dutiny ústní a neposkytuje dostatek místa pro velkou savku, chladivo a výplachové roztoky mohou snadno uniknout odsátí a přetéct přes okraj blány.

Obr. 2: Izolace zubu 13 (boční pohled).



Obr. 3



Obr. 4

Obr. 3: Izolace zubu 13 s nasazenou pomocnou sponou na zubu 45 (frontální pohled), v kofferdamové bláně vzniká rezervoár pro stékající tekutiny, odkud je lze snadno evakuovat velkou savkou.

Obr. 4: Izolace zubu 13 s nasazenou pomocnou sponou na zubu 45 (boční pohled).

Snadným řešením, jak ulehčit asistenci a zároveň snížit riziko úniku tekutin, je umístění další pomocné spony na zub v distálním úseku chrupu (**obr. 3, 4**). V bláně se tak vytvoří prohlubeň, kam stékají tekutiny, které lze navíc nepřetržitě odsávat upravenou malou savkou [3]. Osvědčené místo pro pomocnou sponu je na (pre)molárech dolní čelisti na stejné straně jako ošetřovaný frontální zub. Sponu nasazujeme přes neperforovanou blánu (**obr. 5, 6**).

Klíčová slova: kofferdam, odsávání

HOW TO PREVENT SPILL-OVER FROM RUBBER DAM

SUMMARY: The paper describes how to use an accessory clamp to create reservoir in the rubber dam for easy evacuation of water coolant and disinfectants during root canal treatment of incisors and canines.

Key words: rubber dam, evacuation

Dudek M. Jak předcházet přetékání přes okraje kofferdamu při ošetření ve frontálním úseku. LKS. 2020; 30(4): xx-xx.

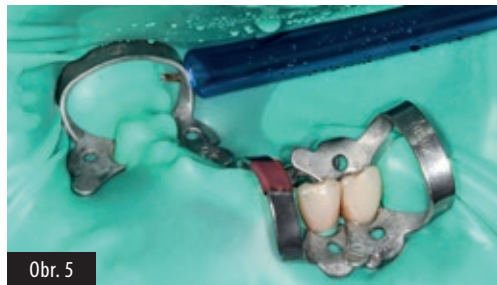
Kontakt:

MUDr. Michal Dudek, Ph.D.

info@michaldudek.cz

<http://www.michaldudek.cz>

Asklepion – Lasercentrum Praha, s. r. o., Londýnská 160/39, 120 00 Praha 2
Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN, Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2



Obr. 5

Obr. 5: Izolace pracovního pole kofferdamem, hlavní spony nasazené na ošetřované zuby 31 a 32, pomocná spona nasazená přes blánu na zubu 45, malá savka s háčkem upevněna do pomocné spony pro zajištění automatického odsávání.



Obr. 6

Obr. 6: Izolace pole při ošetřování zubu 11, pomocná spona se savkou nasazena na zub 45.

Literatura

1. Lambert RL. Moisture evacuation with the rubber dam in place. *J Prosthet Dent.* 1985; 53(5): 749.
2. Dudek M, Dudková P. Jak utěsnit kofferdam snadno a levně? *LKS.* 2016; 26(1): 8–9.
3. Dudek M. Automatické odsávání z povrchu kofferdamu. *LKS.* 2009; 19(11): 339.